

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Helhed i børnenes hverdag i forbindelse med skolestart

Af § 55 i folkeskoleloven fremgår, at bestemmelserne i lovens kapitel 1, der vedrører folkeskolens formål, og kapitel 4, der vedrører uddannelseskravene for at kunne undervise i folkeskolen, ikke er omfattet af ministerens bemyndigelse til dispensere fra lovens bestemmelser med henblik på iværksættelse af forsøg m.v.

Iflg. §§ 28 og 29 kvalificerer læreruddannelsen til at undervise i grundskolen og i 10. klasse, medens undervisningen i børnehaveklassen varetages af pædagoguddannet personale. På skoler med samordnet indskoling er der imidlertid mulighed for, at lærere i et vist omfang kan undervise elever i børnehaveklassen, og at børnehaveklasselederen i et tilsvarende omfang kan undervise elever på 1. og 2. klassetrin. Undervisning i børnehaveklassen skal dog overvejende varetages af børnehaveklasselederen og undervisningen fra 1. klassetrin fortrinsvis af en lærer.

Formålet med samordnet indskoling, der blev generelt muliggjort fra 1985, er at skabe sammenhæng i elevernes hverdag med børnehaveklassens undervisning som et omdrejningspunkt, der rækker såvel bagud mod børnehavens pædagogik som fremad mod grundskolens undervisning.

Betænkning nr. 1018 fra 1984 dannede baggrund for etablering af muligheden for samordnet indskoling. Betænkningen fremhævede helhed og sammenhæng i børnenes hverdag som et ideal for den del af skolens virksomhed, der omfatter de yngste børn. Helhed og sammenhæng har hidtil primært været forsøgt realiseret alene i forhold til særlige områder af skolens undervisning på indskolingstrinnene.

Den fleksibilitet, som samordnet indskoling giver mulighed for, og som har vist sig hensigtsmæssig i forbindelse med varetagelse af aktiviteterne for børnehaveklasseledere og lærere på indskolingstrinnene, foreslås udbygget. Med forslaget tilvejebringes mulighed for, at der kan ske fravigelser af bestemmelserne i lovens kapitel 4 med henblik på iværksættelse af forsøgs- og udviklingsarbejder på førskole- og indskolingsområdet.

Næsten alle børn begynder i skolen ved optagelse i børnehaveklasse, når de er ca. 6 år gamle. Mange af børnene kommer direkte fra en børnehave. Uden for skoletid bliver de fleste børn passet i enten fritidshjem efter bestemmelserne i bistandsloven (efter 1. juli 1998 lov om social service) eller i skolefritidsordninger efter folkeskolelovens bestemmelser.

Blandt andet under hensyn til skolefritidsordningernes stigende udbredelse - en tendens, der ser ud til at fortsætte - er der i flere skoler og kommuner opstået ønske om en bedre indholdsmæssig sammenhæng i børnenes samlede hverdag, herunder i indskoling. Det forudsætter et tættere samarbejde mellem de pædagoger, der beskæftiger sig med børnene i deres fritid, og skolens undervisere i børnenes første år. Det indebærer, at de læreruddannede og de pædagoguddannede samarbejdsflade må række ud over den samordnede indskoling med en højere grad af forpligtende samarbejde om børnenes hverdag på skolen og dermed en højere grad af ansvar for sammenhæng mellem skolens undervisning og børnenes ophold i fritidstilbud.

Mange skoler og kommuner har taget initiativer til et sådant tættere samarbejde, men der mangler nøjere afklaring af både en række indholdsmæssige og organisatoriske spørgsmål, inden der er grundlag for politiske beslutninger om de overordnede mål og rammer. Med forslaget om at muliggøre forsøgs- og udviklingsarbejder på området, vil der kunne gøres erfaringer med et sådant samarbejde om sammenhæng, fx om,

- * hvordan de to professioner bedst kan støtte og supplere hinandens virksomhed i et konstruktivt samarbejde om børnenes hverdag,
- * hvordan og inden for hvilke områder det vil være relevant at tale om lærernes og pædagogernes fælles og delte ansvar for leg og læring,
- * hvordan en bred vifte af pædagogiske metoder rettet mod undervisning og leg/læring i skolestarten kan realiseres og udvikles i samarbejdet mellem lærere og pædagoger,
- * hvordan de samlede ressourcer anvendes bedst muligt, således at der skabes de bedste betingelser for et sammenhængende udviklings- og lærings-